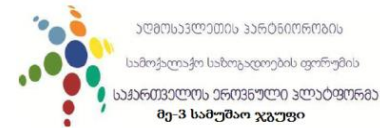

ენერგეტიკული პოლიტიკის და მდგრადი განვითარების სემინარების ციკლი

სემინარი 2

საქართველოს ევროკავშირთან დაახლოება ენერგეტიკულ სექტორში

2014წ 21 მაისი

გახსნა

- **სემინარების ციკლის მიზანი**
  - ინფორმირება
  - საქმიანი საგნობრივი დიალოგი
  - რეფორმების და განვითარების ხელშეწყობა
- **პირველი სემინარი - მიეძღვნა**

ენერგეტიკული გაერთიანების (Energy Community) მოლაპარაკებების გახსნას

- **მეორე სემინარი** მიმდინარეობს აპსსფეპ მე-3 სჯ ინიციატივით და OSGF მხარდაჭერით

მიზანი - ევროკავშირთან ენერგეტიკულ თანამშრომლობის ძირითადი საკითხების მიმოხილვა და სამომავლო თემების მონიშვნა

- **ფორმატი:** მოხსენება - კითხვები, განხილვა, რეგლამენტი

გთხოვთ აქტიურ თანამონაწილეობას

საქართველოს ევროკავშირთან დაახლოება ენერგეტიკულ სექტორში მიმოხილვა

მურმან მარგველაშვილი
21 მაისი, 2104წ

შინაარსი

- ასოცირების შეთანხმების ენერგეტიკული მუხლები
- ენერგეტიკული გაერთიანება (Energy Community)
- ეგ იურიდიული ჩარჩო (EC Acquis)
- მოთხოვნები სტატისტიკის და კონკურენციის დარგში
- ევროპული ენერგეტიკული კანონმდებლობის ფუძემდებლური პრინციპები და საქართველოში მათი დანერგვა
- საქართველოს შესაძლო სარგებელი

ასოციირების შეთანხმების (აშ) ენერგეტიკული მუხლები

მიზნები -(პრეამბულა):

- ენერგოუსაფრთხოება და სამხრეთის დერეფანი – ინფრასტრუქტურა, მათ შორის ტრანზიტის
- ბაზრის ინტეგრაცია - ევროკავშირის კანონმდებლობის (EU *acquis*) ძირითად ელემენტებთან ეტაპობრივი რეგულატორული დაახლოება
- მდგრადი ენერგეტიკა- ენერგოეფექტურობა და განახლებადი ენერჯია
- ენერგოქარტიის ხელშეკრულების შესრულება - ვაჭრობის და ტრანზიტის წესები, ენერგოეფექტურობა

აშ ენერგეტიკული მუხლები

კარი 6, თავი 2 - თანამშრომლობა ენერგეტიკის სფეროში

- a) ენერგეტიკული სტრატეგიები და პოლიტიკა;
- b) კონკურენტული, გამჭვირვალე და ეფექტიანი ენერგეტიკული ბაზარი, მესამე მხარის არადისკრიმინაციული დაშვება, შესაბამისი მარეგულირებელი ჩარჩოს შემუშავება;
- c) თანამშრომლობა რეგიონულ ენერგეტიკულ საკითხებზე და საქართველოს შესაძლო მიერთება ენერგეტიკული გაერთიანების ხელშეკრულებასთან;
- d) მიმზიდველი და სტაბილური საინვესტიციო კლიმატის შექმნა;
- e) საერთო ინტერესებზე დაფუძნებული ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურის განვითარება;
- f) ბაზრის ინტეგრაცია და ეტაპობრივი რეგულაციური დაახლოება ევროკავშირის კანონმდებლობის უმთავრეს ელემენტებთან;

აშ ენერგეტიკული მუხლები

კარი 6, თავი 2 - თანამშრომლობა ენერგეტიკის სფეროში (გაგრძელება)

- g) ენერგოვაჭრობა, ტრანზიტი, ტრანსპორტირება და ფასების პოლიტიკა ენერგოქარტიის ხელშეკრულების მიხედვით;
- h) ენერგოეფექტურობისა და ენერჯის დაზოგვის ხელშეწყობა ეკონომიკურად და ეკოლოგიურად გამართლებული გზით;
- i) განახლებადი ენერჯის განვითარება და ხელშეწყობა, სადაც მთავარი აქცენტი გაკეთდება ჰიდრო რესურსებზე;
- j) სამეცნიერო და ტექნიკური თანამშრომლობა;
- k) ბირთვული უსაფრთხოებისა და რადიაციული დაცვის სფეროში თანამშრომლობა.

ასოცირების შეთანხმების ენერგეტიკული ვალდებულებები

ასოცირების შეთანხმების (აშ) ძირითადი
ენერგეტიკული მუხლები (მესამე პაკეტი)
დელეგირებას აკეთებს ენერგეტიკული გაერთიანების
ეგ მოლაპარაკებებზე

- საქართველოს მიერ ამ დირექტივის დებულებები უნდა შესრულდეს ეგხ ფარგლებში შეთანხმებულ ვადებში. იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს მიერთება ენერგეტიკული გაერთიანების ხელშეკრულებასთან არ მოხდება წინამდებარე შეთანხმების ძალაში შესვლიდან ორი წლის განმავლობაში, ასოცირების საბჭოს წარედგინება წინადადება ახალი ვადის შესახებ ამ შეთანხმების ძალაში შესვლიდან არაუგვიანეს სამი წლის განმავლობაში.

ასოციირების შეთანხმების ენერგეტიკული ვალდებულებები

- ეკოდიზაინის მოთხოვნები და ენერგეტიკული ნიშანდება 4-6 წელი აშ ხელმოწერიდან
- წიაღისეული სათბობის ძეგნა-ძიების და მოპოვების ნებართვა 3 წელიწადში

ეს ორი პროცესი ერთმანეთზე მკაცრად დაბმული არ არის

ევროპის ენერგეტიკული გაერთიანება

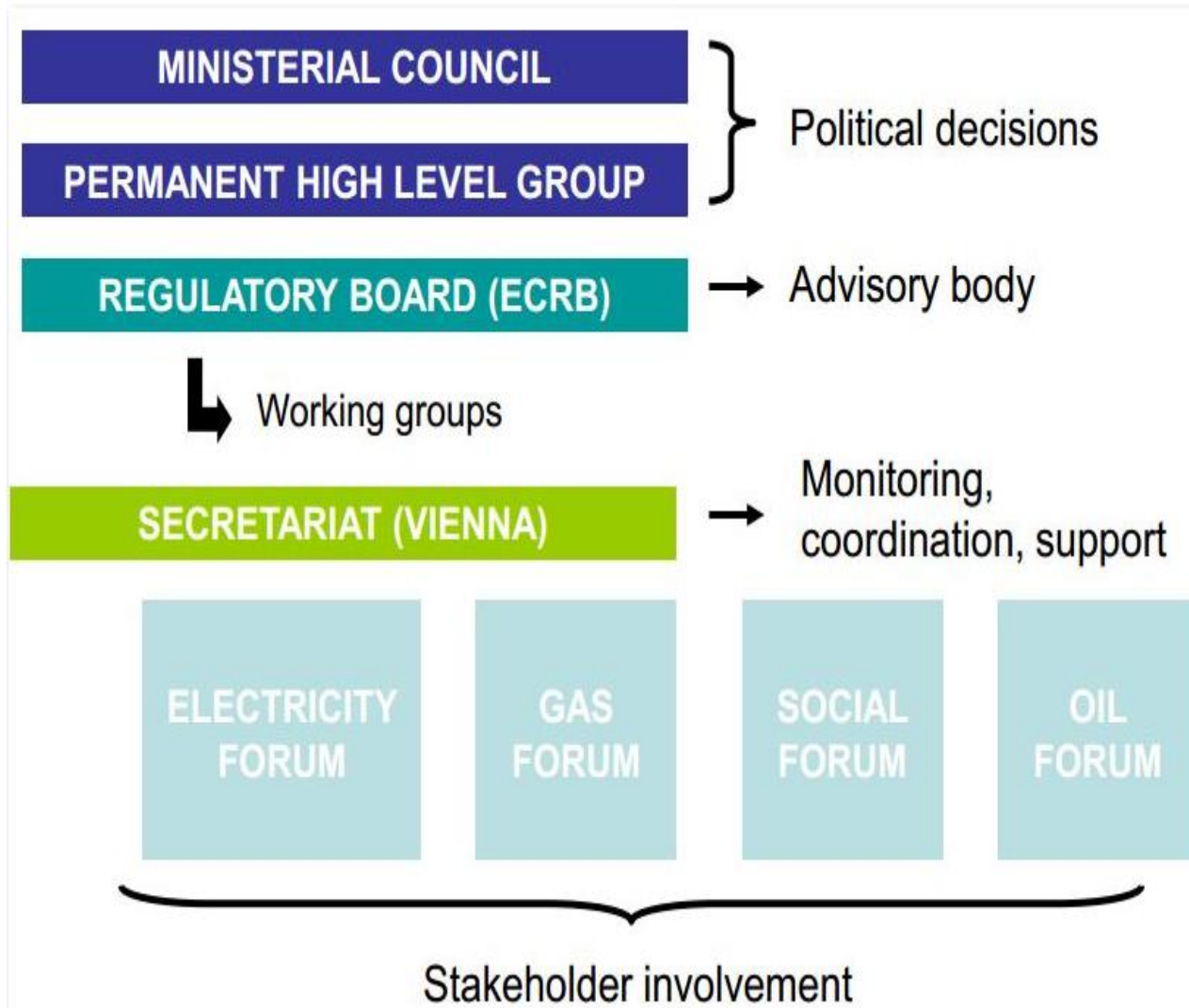

- 2005 წლის ათენის ხელშეკრულება
- წევრები: EU + 8 წევრი ქვეყანა, 4 დამკვირვებელი ქვეყანა

* This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.
** 17 of the 28 European Union Member States hold a Participants status to the Treaty.

ენერგეტიკული გაერთიანების სტრუქტურები

ევროპის ენერგეტიკული გაერთიანება

მიზანი - სტაბილური, ერთიანი მარეგულირებელი და მდგრადი საბაზრო სივრცის შექმნა ენერგეტიკის სექტორში, ევროკავშირის ენერგეტიკული, საბაზრო და გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის გავრცელება ევროპის და არაწევრი ქვეყნების ტერიტორიაზე.

გაზრდილი ინვესტიციები ელექტროენერჯის წარმოებისა და ქსელურ სექტორში, რაც უზურუნველყოფს ენერჯის უწყვეტ და სტაბილურ მიწოდებას, და შესაბამისად ეკონომიკურ განვითარებასა და სოციალურ სტაბილურობას;

• ინტეგრირებული/ერთიანი ენერჯო ბაზრის შექმნა, რაც ელექტროენერჯით ტრანსსასაზღვრო ვაჭრობის საშუალებას მისცემს გაერთიანების წევრ ქვეყნებს;

• ფართო გეოგრაფიულ არეალში კონკურენტული გარემოს შექმნა სისტემის სხვადასხვა სექტორში ა;

• ენერჯო რესურსების მიწოდებასთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი პირობების გაუმჯობესება;

• ენერგეტიკული უსაფრთხოების ზრდა, როგორც ეროვნული ისე რეგიონული მასშტაბით.

პრიორიტეტული მიმართულებები

- ელექტროენერჯია
- გაზი
- გარემოს დაცვა
- კონკურენცია
- განახლებადი ენერჯია
- ენერჯოეფექტურობა
- ნავთობი
- სტატისტიკა

[THE ACQUIS ON ELECTRICITY](#)

[THE ACQUIS ON GAS](#)

[THE ACQUIS ON ENVIRONMENT](#)

[THE ACQUIS ON COMPETITION](#)

[THE ACQUIS ON RENEWABLES](#)

[THE ACQUIS ON ENERGY EFFICIENCY](#)

[THE ACQUIS ON OIL](#)

[THE ACQUIS ON STATISTICS](#)

სტატისტიკა

- რეგულაცია N 147/2013 სტატისტიკის სისტემის განსაზღვრება - მოხმარების, გარდაქმნის და მიწოდების კლასები და ა.შ.
- დირექტივა 92/2008 – EC გაზის და ელექტრობის ინდუსტრიული მომხმარებლებისთვის ფასების გამჭვირვალობის დირექტივა - *ევროსტატისათვის ენერგოკომპანიების მიერ ინფორმაციის მიწოდება ენერჯის ფასების შესახებ*
- რეგულაცია No. 1099/2008 – 2008 წლის ოქტომბერი - ადგენს ენერგეტიკულ გაერთიანებაში შედარებადი ენერგეტიკული სტატისტიკის წარმოების, გადაცემის, შეფასების და გავრცელების საერთო ჩარჩოს. - *წლიური, ყოველთვიური და მოკლევადიანი სტატისტიკური ანგარიშგება*

კონკურენცია

ხელშეკრულებით აკრძალულია ქმედებები რამაც შეიძლება გამოიწვიოს კონკურენტული ბაზრის დამახინჯება (distortion)

- (1) კარტელების აკრძალვა (მონაწილეთა შორის შეთანხმებები) ეგხ 81- მუხლი
- (2) საბაზრო ძალის ბოროტად გამოყენების (დომინანტი მონაწილის მიერ) აკრძალვა ეგხ 82-ე მუხლი
- (3) სახელმწიფოს ბაზრის მონაწილისათვის დახმარების აკრძალვა ეგხ 87-ე მუხლი

შეეხება წევრ ქვეყნებს შორის ვაჭრობას

ევროპული ენერგეტიკული კანონმდებლობის ფუძემდებლური პრინციპები

- რეგულირება და კონკურენცია - მემორანდუმები
- შიგა ბაზარი, საქმიანობათა გაყოფა, მესამე მხარის დაშვება
- ენერგო-პროს ქსელი და მცირე ჰესების პრობლემები
- პოლიტიკის/მართვის და რეგულირების გაყოფა - ჩვენთან არსებული სიტუაცია
- ენერგეტიკის გაგება, როგორც ყველა სფეროსი
- ენერგოეფექტურობა - ენერგეტიკის გაგება, როგორც მიწოდება-მოხმარების დაბალანსება
- განახლებადი ენერჯია -
- კლიმატის ცვლილება და ენერგეტიკული სტრატეგია-პოლიტიკები
- ენერგეტიკული სტატისტიკა - ბალანსი
- სტანდარტები და მეორადი კანონმდებლობა
- მდგრადი განვითარება

საქართველოს მოსაოდნელი სარგებელი

- მდგრადი, განვითარებული და გამჭვირვალე ენერგეტიკული სექტორი
  - ძლიერი ორგანიზაციული და საკანონმდებლო ბაზა
  - სტრატეგიული ინვესტორებისთვის მიმზიდველი გარემო
  - ტექნოლოგიური განვითარება და ეფექტურობის ზრდა
  - გარე და შიგა ზეგავლენებისადმი მედეგობა
  - ადგილობრივი განახლებადი თუ წიაღისეული რესურსების ათვისება
- სტრატეგიული სატრანზიტო პროექტების განხორციელება (სამხრეთის კორიდორი, ტრანსკასპიური, თეთრი ნაკადი, აგრი..) და ევროპის პოლიტიკური მხარდაჭერა
- სექტორული ინტეგრაცია და გაძლიერებული საერთაშორისო კავშირები, ინვესტიციები მოდერნიზაციასა და ინფრასტრუქტურაში
- *რეგიონულ ბაზარში ჩართვა - ფრთხილად განსახორციელებელი*
- *ენერგეტიკული ვაჭრობა - საკითხავია*

საქართველოს მოსაოდნელი სარგებელი

- მომხმარებელთა უფლებების დაცვა
- მომწოდებლის არჩევანი და კონკურენცია
- გამჭვირვალე საბაზრო ფასები
- მომსახურების ხარისხი
- ეფექტური და განახლებადი ენერჯის ტექნოლოგიები - ეკონომიკური განვითარება

სარგებლის მიღება გარანტირებული არ არის -
ჭირდება სერიოზული მუშაობა

ინჟინერული და მეცნიერული
ბანკითარების ინსტიტუტი

მადლობა ყურადღებისათვის

www.iliauni.edu.ge

www.weg.ge

Facebook WEG

მომავალი თემა

ეკონომიკური განვითარება და
ენერგეტიკული მოთხოვნების პროგნოზი

www.iliauni.edu.ge

www.weg.ge